

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА „ВАСА ПЕЛАГИЋ“
ПАДЕЖ

ПРАВИЛНИК
О
ВАСПИТНО - ДИСЦИПЛИНСКОЈ
ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

У Падежу, април 2024.

На основу члана 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др.закон, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23) у даљем тексту: Закон, Школски одбор ОШ "Васа Пелагић" Падеж је на седници одржаној дана 25.4.2024. године, донео

ПРАВИЛНИК О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

Члан 1.

Овим правилником уређују се обавезе и одговорност ученика, васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, надлежност за изрицање мера, правна заштита ученика и материјална одговорност ученика

Обавезе ученика

Члан 2.

У остваривању права и обавеза ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Обавезе ученика су да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања у школи, одлуке директора и органа Школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у Школи;
- 6) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија.
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике;

Ученик, родитељ, односно други законски заступник ученика, дужан је да изостајање са наставе оправда у року од осам дана од дана престанка спречености ученика да присуствује настави одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом и доставља потпуне и тачне контакт информације.

Сви ученици имају обавезу да поштују правила понашања која Школа прописује.

Одговорност ученика

Члан 3.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, као и у случају сумње да је починио тежу повреду обавезе ученика и повреду забране из чл. 110–112. Закона, школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад.

Васпитни рад из става 1. овог члана остварује се активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога и посебних тимова. Када је неопходно, школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

Са учеником који ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 110–112. Закона о основама система образовања и васпитања, школа у складу са извештајем спољашње мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Члан 4.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе утврђену Статутом Школе и овим правилником, за тежу повреду обавезе која је у време извршења била прописана Законом и за повреду забране из члана 110-112. Закона.

Лакше повреде обавеза ученика

Члан 5.

Лакше повреде обавеза ученика су:

- 1) неоправдано закашњавање на наставу;
- 2) напуштање часа или другог облика образовно-васпитног рада, без одобрења наставника или стручног сарадника ;
- 3) неоправдано изостајање са наставе до 25 часова;
- 4) недолично понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и другим запосленим у Школи у просторијама Школе или школском дворишту, или за време извођења образовно-васпитног рада који се изводи ван њих ;
- 5) ометање извођења наставе или других облика образовно-васпитног рада;
- 6) нарушавање естетског изгледа просторија Школе и школског дворишта;
- 7) недисциплиновано понашање за време трајања наставе, испита, у оквиру културних и спортских активности, у време малих или великих одмора;
- 8) мања оштећења школске зграде, просторија, инвентара, инсталација и прибора запослених у Школи;
- 9) оштећење или уништење личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у Школи;
- 10) неблаговремено правдање изостанака;
- 11) злоупотреба лекарског уверења (оправдања);
- 12) улаз у службене просторије без одобрења;

13) употреба дигиталног уређаја и личног дигиталног уређаја супротно правилима дефинисаним Правилником о употреби мобилних телефона, електронског уређаја и других средстава, а које није дефинисано Законом као тежа повреда обавеза ученика;

14) понашање ученика супротно одредбама Правила понашања, а које није дефинисано Законом као тежа повреда обавеза ученика;

Васпитне мере

Члан 6.

За лакшу повреду обавезе ученика могу се изрећи васпитне мере:

- 1) опомена одељењског старешине;
- 2) укор одељенског старешине;
- 3) укор одељенског већа на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика, у складу са општим актом школе;

Опомену и укор одељенског старешине изриче одељенски старешина, а укор одељенског већа изриче - одељенско веће.

- Опомена одељењског старешине се изриче за лакшу повреду обавезе ученика коју је ученик учинио (до два пута).

- Укор одељенског старешине се изриче за понављање лакших повреда обавеза ученика (до три пута).

- Укор одељенског већа се изриче за учестало понављање и чињење лакших повреда обавеза ученика (више од три пута).

Васпитне мере изричу се ученику без вођења васпитно-дисциплинског поступка, у школској години у којој је учињена повреда обавезе, ако је школа претходно предузела неопходне активности из члана 3. став 1. овог Правилника и ако је у оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализован и друштвено-користан, односно хуманитарни рад.

Теже повреде обавеза ученика

Члан 7.

Теже повреде обавеза ученика прописане су Законом. За тежу повреду обавезе ученик одговара ако је у време извршења обавеза била прописана Законом.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, дома ученика или друге организације или органа у чијем објекту остварује право на смештај, исхрану и васпитни рад, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа;
- 5) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;

- б) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
- 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из члана 3. овог Правилника ради корекције понашања ученика.
- За повреде из тач. 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.
- За повреде из става 2 тач. 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Повреде забране ученика

Члан 8.

Забране за чију повреду ученик одговара су:

- 1) забрана дискриминације;
- 2) забрана насиља, злостављања и занемаривања;
- 3) забрана понашања које вређа част, углед и достојанство.

Ученик одговара за повреду забране, ако је забрана у време када је повреда учињена била прописана Законом.

Члан 9.

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Ближе критеријуме за препознавање облика дискриминације заједнички прописују министар и министар надлежан за људска и мањинска права.

Члан 10.

У установи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, детета, ученика, одраслог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета, ученика и одраслог.

Под физичким насиљем се у смислу Закона, сматра; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање ученика према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем се у смислу Закона, сматра понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем се у смислу Закона сматра искључивање ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности установе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем се у смислу Закона сматра понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем се у смислу Закона сматра злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

За следеће облике понашања ученика: ударање чврга, гурање, штипање, гребане, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари, омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, "прозивање", добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина, неумесно, са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација, узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом) који по правилу процењује одељењски старешина, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално. Одељењски старешина може консултовати и педагога школе за подршку по потреби.

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако појачани васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исто дете и ученик трпи поновљено насиље и злостављање одељењски старешина укључује тим за заштиту. Тим за заштиту у складу са информацијама процењује ниво и предузима даље активности.

За следеће облике насилног понашања: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, "шутке", затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу, уцењивање, претње, неоправдано кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање, сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, искоришћавање, сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење, оглашавање помоћу информационих технологија, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против његове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, по правилу, активности предузима одељењски старешина, у сарадњи са тимом за заштиту и обавезно учешће родитеља ученика, у смислу појачаног васпитног рада, као и могућност предлагања покретања васпитно-дисциплинског поступка.

За следеће облике насилног понашања: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем,

заstraшивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације, претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других, завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест, по правилу, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно укључивање родитеља и надлежних органа и организација (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција, јавно тужилаштво и друге надлежне организације) и обавезно се покреће васпитно-дисциплински поступак.

Наведени облици насилног понашања из става 11. овог члана могу да буду третирани као тежа повреда обавеза и као повреда забране, у зависности од околности (последиче, интензитет, учесталост, учесници, време, место, начин и др.) што процењују тим за заштиту и директор.

Министарство врши пријем пријава у вези са насиљем, злостављањем и занемаривањем ученика путем софтверског решења – Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу – "Чувам те".

Васпитно-дисциплинске мере за тежу повреду обавезе ученика и повреду забране

Члан 11.

За тежу повреду обавезе ученику се изриче васпитно-дисциплинска мера:

- 1) укор директора;
- 2) укор наставничког већа.
- 3) за тежу повреду обавеза ученика из члана 7. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника, ученику основне школе од петог до осмог разреда може се изрећи васпитно-дисциплинска мера – премештај у другу основну школу, на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника;

За учињену повреду забране ученику се може изрећи васпитно-дисциплинска мера:

- (1) укор директора или укор наставничког већа
- (2) премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику у школској години у којој је учинио повреду обавезе, односно повреду забране, по спроведеном васпитно-дисциплинском поступку у коме је утврђена одговорност ученика.

Пре изрицања васпитно-дисциплинске мере школа предузима активности прописане чланом 3. овог Правилника.

Када малолетни ученик учини повреду обавезе, односно повреду забране школа одмах, а најкасније наредног радног дана од дана сазнања обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у поступак.

Ученици старости до 14 година нису кривично и прекршајно одговорни, те се према њима не може покренути кривични, нити прекршајни поступак за извршено насиље, већ се према њима искључиво примењују активности из надлежности образовно-васпитног система, здравственог и система социјалне заштите. У ситуацијама када је реч о ученицима изнад 14 година обавештава се

јавни тужилац за малолетнике и полиција, а предузимају се и активности из надлежности образовно-васпитног система, здравственог и система социјалне заштите.

Активности друштвено-корисног односно хуманитарног рада

Члан 12.

Друштвено-користан рад се планира и реализује у оквиру појачаног васпитног рада ученика за учињену лакшу и тежу повреду обавеза ученика, као и повреда забране уређене законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, а водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика.

У ситуацији повреде забране или теже повреде обавеза ученика, када се израђује план појачаног васпитног рада за ученика, тим за заштиту у сарадњи са родитељима, одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

У ситуацијама лакше повреде обавеза ученика и првог нивоа вршњачког насиља када се планирају активности појачаног васпитног рада за ученика, одељенски старешина у сарадњи са родитељима одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

Родитељ је дужан да активно учествује у остваривању плана појачаног васпитног рада, као и реализацији друштвено-корисног рада.

Родитељ је одговоран ако ученик одбије да учествује у реализацији активности друштвено-корисног рада, у складу са законом.

Уз планирање појачаног васпитног рада у сарадњи са родитељем, односно другим законским заступником, бира се предвиђена активност друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достајанству ученика.

У случају повреде обавезе ученика који похађа наставу по ИОП-у узима се у обзир и мишљење представника тима за инклузивно образовање.

Активности хуманитарног и друштвено-корисног рада остварују се у просторијама школе под надзором наставника, у складу са проценом уз учешће родитеља, директора, односно стручног сарадника или ван просторија школе у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим релевантним установама односно институцијама.

Активности друштвено - корисног рада могу се организовати и остваривати у групи, одељењу, разреду у оквиру школе, као и у другој установи, самостално или уз подршку вршњака, запослених у установи, директора, родитеља и др.

Члан 13.

Активности друштвено-корисног рада могу бити следеће:

- Организовање хуманитарних акција за осетљиве групе (представа, концерата, манифестација, изложба, прикупљања прилога, играчака и донирање, хуманитарни базари, спортске манифестације и сл.);
- Организовање хуманитарних акција за животиње (акције храњења и удомљавања напуштених животиња, прикупљање прилога, волонтирање у азилу за животиње, организовање манифестација, базара и сл.);
- Посете установама социјалне и здравствене заштите и другим установама које се баве хуманитарним радом (домови за децу без родитељског старања, домови за стара лица, дневни боравци за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом и сл.) у циљу реализације хуманитарних акција или друштвених активности;
- Организовање еколошких акција, акција заштите животне средине и животиња, акција рециклаже у установи и у сарадњи са локалном заједницом или релевантним институцијама,

организацијама; обуке и предавања на тему екологије, заштите животне средине и примарне рециклаже ради подизања еколошке свести;

- Уређење простора школе или у локалној заједници - паркова, спортских терена, дворишта школе (сађење дрвећа, цвећа, постављање кућица за птице у школском дворишту и градском парку и сл.);

- Организовање тематских трибина, предавања, округлих столова, радионица на различите теме (превенције насиља, ментално здравље младих, здрави стилови живота, полно преносиве болести, психоактивне супстанце, заштита од нежељене трудноће, сексуално васпитање, пандемијске болести и значај хигијене и др.);

- Активно укључивање ученика у ученичке организације и тимове (ученички парламент, вршњачки тим, тим за медијацију и сл.);

- Формирање ученичких клубова који би се бавили волонтерским активностима у оквиру школе (међувршњачком подршком, књижевни клубови и др.);

- Укључивање ученика у различите пројектне/истраживачке активности школе (припрема простора, материјала, промотивног материјала, реализација активности, презентација и сл.);

- Укључивање ученика у организованим активностима школе - вршњачку подршку за учење, у оквиру додатне и допунске наставе, припреме за завршни испит, подршку ученицима у учењу, подршка и продуженом боравку (уколико постоји у школи);

- Укључивање ученика у организацији и реализацији различитих активности школе у циљу превенције насиља и дискриминације (предавања, радионице, Форум театар, Жива библиотека и др.);

- Креирање плана активности поводом обележавања значајних дана/датума током школске године (Међународни дан толеранције, Међународни дан заштите деце од насиља, Светски дан менталног здравља, Дечија недеља, Међународни дан деце, Међународни дан особа са инвалидитетом и сл.);

- Укључивање ученика у рад ученичке задруге, уколико је установа основала исту;

- Продужење обавезе редара; помоћ наставнику; помоћ дежурном наставнику; помоћ стручном сараднику; помоћ у административним пословима; помоћ школским тимовима; помоћ домару; помоћ техничком особљу; помоћ наставницима у ваннаставним активностима; помоћ у извођењу презентација везаних за теме заштите личних података на интернету и помоћ у прикупљању материјала за оставаривање предавања на одређуну тему и др;

- и друге активности које доприносе развоју емпатије, толеранције и унапређивању односа заснованих на међусобном уважавању и сарадњи.

Наведене активности се могу комбиновати и проширивати планирањем других активности у складу са специфичностима, могућностима, потребама и циљевима школе, у складу са планом заштите од насиља, а све у циљу креирања прихватајућег и толерантног окружења, развоја емпатије и неговања односа међусобног уважавања, сарадње и ненасилне комуникације.

Члан 14.

За друштвено-користан рад прописује се временски период/динамика, начин остваривања, праћења и извештавања о остваривању и ефектима активности у оквиру плана појачаног васпитног рада.

Приликом одређивања активности друштвено-корисног рада у оквиру појачаног васпитног рада одређује се трајање те активности, учесталост и временски период/динамика, узимајући у обзир карактеристике ученика, његов узраст и оптимално време за квалитетно и делотворно остваривање активности.

Препоручено трајање активности је од 30 до 60 минута и динамика остваривања одређује се у складу са карактеристикама активности и планом појачаног васпитног рада (препоручено је да активности буду организоване до четири пута недељно током четири недеље).

У оквиру појачаног васпитног рада, приликом планирања активности друштвено-корисног рада потребно је да се узму у обзир особености ученика и врста повреде која је извршена.

Планиране активности не смеју угрожавати достојанство, психички и физички интегритет ученика, безбедност и здравље.

Активности морају бити примерене узрасту и у смислено логичкој вези са учињеном повредом обавеза ученика, односно повредом забране.

Одабрана активност друштвено-корисног рада треба да има за сврху развој вредносног система ученика који је извршио насиље и реализација те активности не сме доводити до виктимизације особе која је претрпела насиље.

Васпитно-дисциплински поступак

Члан 15.

За лакшу повреду обавезе ученика васпитна мера се изриче без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

За теже повреде обавезе ученика и за повреде забране прописане законом води се васпитно-дисциплински поступак о којем Школа обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика. Иницијативу за покретање васпитно-дисциплинског поступка, због учињене теже повреде обавезе ученика или повреду забране, одмах по сазнању у писаном облику подноси директору школе, запослени у школи који има сазнање о томе.

За учињену тежу повреду обавезе ученика директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак најкасније у року од 5 радних дана од дана сазнања, а за учињену повреду забране из чл. 8. овог Правилника и за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 7. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника закључком покреће поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Васпитно-дисциплински поступак води и окончава решењем директор, након појачаног васпитног рада са учеником и реализованог друштвено корисног односно хуманитарног рада, у року од 30 дана од дана покретања поступка.

У случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 7. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања.

Закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка садржи податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно повреде забране, време, место и начин извршења повреде и доказе. Закључак се доставља ученику, односно његовом родитељу или другом законском заступнику, одељенском старешини, стручним сарадницима, односно стручном тиму.

Удаљење ученика из непосредног образовно-васпитног рада

Члан 16.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 7. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика.

Током удаљења ученика родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада. Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Члан 17.

Васпитно-дисциплински поступак води се по правилима општег управног поступка.

Директор, благовремено, писаним путем, обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика о дану и часу одржавања усмене расправе односно саслушања ученика.

Расправу отвара директор Школе.

Расправи присуствују: лице које је директор Школе решењем одредио да води записник; ученик против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника; сведоци и сви остали учесници.

О целом току усмене расправе води се записник.

Пре почетка расправе директор Школе утврђује да ли су присутна сва позвана лица, што се констатује записнички.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана, педагога Школе да у том поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Уколико присуство родитеља у току вођења васпитно-дисциплинског поступка и реализације појачаног васпитног рада није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију или јавног тужиоца.

У записник се уносе подаци који су неопходни за правоваљано доношење одлуке о одговорности ученика против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак (подаци о ученику и подаци о свим учесницима и сведоцима позваним на расправу, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде, утврђени докази за извршену тежу повреду обавезе, постојање олакшавајућих, односно отежавајућих околности и др.).

Записник се пре закључења мора прочитати лицима која учествују у васпитно-дисциплинском поступку, а саслушана лица имају права на примедбе на записник.

У већ потписаном записнику ништа не сме да се додаје ни мења.

У заглављу записника мора да се назначи да расправу води директор Школе, име и презиме директора Школе, место и дан одржавања расправе, име и презиме ученика против кога се води поступак, родитеља, односно другог законског заступника, име браниоца уколико га ученик има, час почетка и завршетка расправе.

Искази ученика, сведока, браниоца, и осталих учесника у поступку уносе се скраћено, а ако је потребно, поједини делови или цео исказ уносе се у записник дословно.

Члан 18.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се решењем.

Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за доношење истог.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, орган који одлучује о мери имаће у виду: тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности, као и ефекте реализованих активности у оквиру појачаног васпитног рада односно друштвено-корисног и хуманитарног рада.

Члан 19.

Васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавезе, односно за повреду забране може се изрећи уколико је Школа претходно појачала васпитни рад са учеником активностима у оквиру одељенске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога и посебних тимова. Када је неопходно, школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања. У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

Када предузете неопходне активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице, приликом превођења, односно уписивања ученика у другу основну школу у току школске године.

Школа у којој ученик наставља школовање у обавези је да прати понашање ученика и спроводи појачан васпитни рад у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим установама спољашње заштитне мреже.

Смањење појединачне оцене из владање

Члан 20.

Оцена из владања у току школске године је и појединачна оцена дата на основу изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере и то:

- укор одељењског старешине-врло добар (4);
- укор одељењског већа -добар (3);
- укор директора – задовољавајуће 2;
- укор наставничког већа – незадовољавајуће (1).

Члан 21.

Ученику који неоправдано изостаје са наставе у току школске године, а на основу редовног праћења и обавештавања родитеља, смањује се појединачна оцена из владања на:

- 1) врло добро (4) када неоправдано изостане са 8 часова уз изрицање васпитне мере-опомена одељењског старешине;
- 2) добро (3) када неоправдано изостане са наставе од 9 до 15 часова уз изрицање васпитне мере-укор одељењског старешине;
- 3) задовољавајуће (2) када неоправдано изостане са наставе од 15 до 25 часова уз изрицање васпитне мере-укор одељењског већа;
- 4) незадовољавајуће (1), када неоправдано изостане са:
  - више од 25, а мање од 40 часова, од чега више од 15 часова након писменог обавештења родитеља односно другог законског заступника од стране школе, уз изрицање васпитно-дисциплинске мере - укор директора;
  - више од 40 часова од чега више од 15 часова након писменог обавештења родитеља односно другог законског заступника од стране школе, уз изрицање васпитно-дисциплинске мере - укор наставничког већа.

Оцене дате на основу става 1. овог члана сматрају се појединачним оценама из владања и саставни су део закључне оцене из владања.

Члан 22.

Мера из члана 11. овог Правилника изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности и утиче на оцену из владања у току полугодишта и на закључну оцену из владања.

Изузетно, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полугодишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак.

За изречену васпитно-дисциплинску меру укора директора оцена из владања смањује се на задовољавајуће 2, а за васпитно-дисциплинску меру укор Наставничког већа оцена из владања смањује се на незадовољавајуће 1.

Када Наставничко веће изрекне васпитно-дисциплинску меру премештаја ученика (од петог до осмог разреда) у другу основну школу, оцена из владања смањује се на незадовољавајуће 1.

На основу одлуке Наставничког већа о изрицању васпитно-дисциплинске мере премештаја ученика у другу основну школу уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника, директор Школе доноси решење о премештају ученика.

Члан 23.

Ученику се смањује оцена из владања због изречене, васпитне или васпитно-дисциплинске мере, али се понашање ученика прати и оцена се поправља када дође до позитивне промене у његовом понашању.

Владање ученика у првом разреду основног образовања и васпитања оцењује се описно у току и на крају полугодишта.

Владање ученика од другог до осмог разреда основног образовања и васпитања оцењује се бројчано у току и на крају полугодишта.

Ученик се оцењује најмање два пута у полугодишту из владања.

Закључну оцену из владања утврђује одељењско веће на предлог одељењског старешине на крају првог и другог полугодишта на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини,

процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних и васпитно-дисциплинских мера и њихових ефеката, у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Правна заштита ученика

Члан 24.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Евиденција о појачаном васпитном раду, изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама

Члан 25.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада и изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама.

Одељењски старешина активности предузима самостално за учињене лакше повреде обавезе ученика и повреде забране са првог нивоа вршњачког насиља које по правилу процењује одељењски старешина, у сарадњи са родитељима појачава васпитни рад, а може консултовати и педагога односно психолога школе за подршку по потреби.

Одељењски старешина обраћа се стручним сарадницима за укључивање у појачан васпитни рад након изрицања васпитне мере укор одељењског старешине, а по потреби и раније у зависности од конкретног случаја.

Изузетно ако се насилно понашање понавља, ако појачан васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу али ако исти ученик трпи поновљено насиље и злостављање одељењски старешина укључује тим за заштиту.

За учињене теже повреде обавеза ученика и повреде забране са другог и трећег нивоа вршњачког насиља, тим за заштиту заједно са одељењским старешином, педагогом, секретаром, директором и родитељем, а по потреби и са другим организацијама и службама, односно са тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада и план заштите који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка. У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

У ситуацијама лакших повреда обавеза ученика и првог нивоа вршњачког насиља, ефекте предузетих мера и активности прати одељењски старешина, по потреби укључује педагога и психолога.

У ситуацији повреде забране и теже повреде обавеза ученика ефекте предузетих мера и активности прати одељењски старешина, тим за заштиту и педагог, ради провере успешности предузетих активности, даљег планирања заштите и других активности.

Одељењски старешина, бележи лакше повреде обавеза ученика и насиље на првом нивоу прати и процењује делотворност предузетих мера и активности и евидентира у педагошкој документацији.

О случајевима који захтевају укључивање тима за заштиту документацију, води, чува и анализира за потребе установе педагог или психолог.

Тим за заштиту подноси извештај о реализацији превентивних и интервентних активности два пута годишње. Директор извештава Школски одбор, Савет родитеља и Ученички парламент.

Евидентирање и праћење друштвено-корисног, односно хуманитарног рада и извештавање о његовим ефектима

Члан 26.

Друштвено-користан рад се планира и реализује у оквиру појачаног васпитног рада ученика за учињену лакшу и тежу повреду обавеза ученика, као и повреду забране уређене законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, а водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности ученика, узрасту и достојанству ученика.

У ситуацији лакше повреде обавеза ученика и повреде забране са првог нивоа вршњачког насиља, када планира активности појачаног васпитног рад за ученика, одељењски старешина у сарадњи са родитељима одређује активност друштвено-корисног рада за ученика.

У ситуацији повреде забране или теже повреде обавезе ученика, када се израђује план појачаног васпитног рада за ученика, тим за заштиту у сарадњи са родитељима ученика, одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

Родитељ је дужан да активно учествује у остваривању плана појачаног васпитног рада, као и реализацији активности друштвено-корисног рада.

Непосредни надзор и евиденцију о току спровођења активности друштвено - корисног, односно хуманитарног рада, врши односно води одељењски старешина у свескама у којима прати понашање свих ученика у свом одељењу, уз подршку или сарадњу лица која су поред одељењског старешине задужена за њено остваривање и праћење. Евиденција треба да садржи следеће податке: Име и презиме ученика, одељење и разред, опис повреде обавезе ученика, активности које су одређене, временски период и учесталост наведених активности, као и ефекте друштвено - корисног, односно хуманитарног рада.

О случајевима који захтевају укључивање тима за заштиту непосредни надзор о току спровођења активности друштвено - корисног, односно хуманитарног рада, врши одељењски старешина уз подршку или сарадњу лица која су поред одељењског старешине задужена за њено остваривање и праћење, тима за заштити и педагога. Документацију, води, чува и анализира за потребе установе педагог, поред одељењског старешине.

Извештај о ефектима реализованих активности подноси се одељењском већу, директору школе, односно наставничком већу, у оквиру извештаја о појачаном васпитном раду ученика.

Евидентирање и евалуација ефеката друштвено-корисног рада врши се:

- приликом утврђивања оцена ученика из владања од другог разреда основне школе, у току и на крају полугодишта;
- у оквиру извештаја о појачаном васпитном раду ученика;
- у оквиру извештаја о реализацији годишњег плана рада школе у оквиру плана заштите од насиља.

Материјална одговорност ученика

Члан 27.

Ученик, његов родитељ или старатељ одговара за материјалну штету коју ученик нанесе школи намерно или крајњом непажњом, у складу са законом.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор. Одељенски старешина је члан комисије.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно старатеља материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације.

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ или старатељ може изјавити жалбу Школском одбору, у року од 8 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Штету коју причини ученик дужан је да надокнади његов родитељ.

Уколико родитељ одбије да надокнади штету, директор Школе је дужан да покрене поступак за накнаду штете код надлежног суда.

Завршне одредбе

Члан 23.

За све што није регулисано овим Правилником примењиваће се одредбе Закона о основама система образовања и васпитања, Протокола о поступању установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, Статута Школе и Закона о општем управном поступку.

Члан 24.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о васпитно-дисциплинској одговорности ученика заведен под деловодним бројем 38/4 од 14.02.2018 године.

Члан 25.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Председник Школског одбора

Ана Јовановић

Правилник је заведен под деловодним бројем 167/24 од 25.4.2024. године, објављен на огласној табли Школе дана 26.4.2024.године, а ступио је на снагу дана 02.05.2024. године.

